

Proljeće na Mediteranu

Rascvjetani balkon u siječnju

Raskošan cvijet pravilno odrezane bugenvile Formosa cijelo ljeto

Denis Bojčić
strastveni kolekcionar i
proizvođač bugenvila i
tropskih hibiskusa

Nakon izuzetno tople zime uskoro nam kalendarski stiže proljeće, za nas ljubitelje cvijeća najljepše godišnje doba kada priroda oblači svoje najraskošnije ruho. Ovako toplu zimu u Dalmaciji osobno nisam zapamtio. Većina listopadnih, ukrasnih biljaka nije odbacilo lišće... Nikada nismo u Dalmaciji imali ovako rascvjetane dirane (pelargonije), bugenvile, kalistemone, solanume itd., usred kalendarski najhladnijeg godišnjeg doba – zime. Na fotografiji možete vidjeti cvijeće na mom balkonu snimljeno 28. siječnja ove godine: yuka, rascvjetana pelargonija s crvenkastim lišćem od sunca, aonium, ukrasnu travu, jaglace, trogodišnje ciklame, ružmarin u cvijetu, kumquat prepun slatkih narančastih plodova, u pozadini bugenvila s cvijetom i listom, ripsalis prepun bijelih sitnih cvijetića. Dalmatinski vrtovi puni su limuna i naranača, i šipka još ima na stabalcima nara. Nikada bademi (bajami) nisu ovako rano cvali u siječnju. Nadam se da nećemo imati zimu u ožujku i travnju, strah me i pomisliti na to.

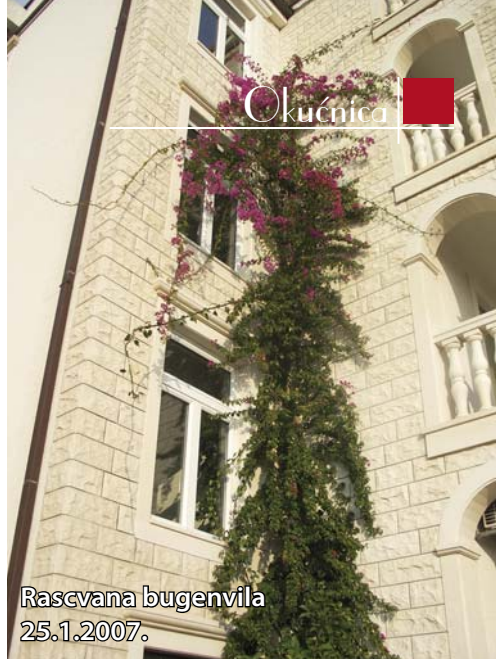
Početak ožujka vrijeme je u Dalmaciji kada ne bi trebalo biti hladnoće i temperatura ispod ništice. Upravo sada je vrijeme kada se trebaju saditi sve tropske i suptropske biljke koje želimo imati u vrtu na otvorenome. Također je vrijeme kada s te iste biljke, koje su zasadene prijašnjih godina, odmatamo PVC pokrov što smo stavili oko biljke kao zaštitu od smrzavanja i leda.

Da bismo u ljetnom periodu mogli uživati u svojoj njihovoj raskoši i ljepoti, moramo ih skratiti ili podrezati. Prvenstveno se to odnosi na bugenvile, jasmine, kalistemone, lagerstremije, oleandre, solanume, plumbaga, hibiskuse, abutilone, caesalpinia, itd. Poseban naglasak je na bugenvilu sorte Formosa (koja je najstarija i najčešće zastupljena) lila ljubičastog cvijeta koju režemo drastično ostavljajući samo debele i jake grane (vodilice) koje će nam kasnije dati izuzetno bujnu cvatnju cijelog ljeta (pogledajte fotografiju). Obratite pozornost kada režete grmove i stabalca, npr. kalistemona, ne režite grančice koje imaju zadebljale i okruglaste pupoljke, jer te iste

Stabla limuna i naranča puni plodova
i abutilon megapotamicum

Rascvana bugenvila
25.1.2007.

Pravilno odrezana bugenvila
formosa početkom ožujka

Rascvjetano stabalce mimoze s
vrlo jakim i ugodnim mirisom

Isprekidane crtice prikazuju gdje je preporučljivo odrezati grane na biljci.

Crtež 1: Prikazuje pravilno rezanje hortenzije i njoj sličnih biljaka. Za područje Dalmacije preporučujem rezanje krajem rujna mjeseca. Zbog topline podneblja sokovi itekako kolaju biljkom u tom periodu i rezanjem tih dijelova koji nepotrebno crpe biljku, sve te sokove usmje-

ravamo u pupoljke koji će akumulirati tu snagu i slijedeće godine dati vrlo bujnu cvatnju i jaki porast. Također preporučujem tada dohraniti biljku i dodati joj malo željeza

Crtež 2: Prikazuje pravilno rezanje lager-

stremije, poincijane (cesalpinija), sirijskog hibiskusa, kasije, stalca bugenvile i solanuma rantoneti, itd.

Crtež 3: Prikazuje preporučljivo rezanje grma oleandra. Grmovi su veličine otprilike oko 1,2 m. Režemo oko 50% grma i uvijek starije, dvogodišnje grane a mlađe jednogodišnje ostavljamo jer će početkom vegetacije odmah početi cvasti.

Crtež 4: Prikazuje pravilno, preporučljivo rezanje najučestalije bugenvile u primorju, lila ljubičaste Formose. Sve jednogodišnje grane režemo, a ostavljamo debele grane, glavne vodilice, koje imaju jaku izbojnu moć. Ovakvim rezanjem osiguravamo vrlo bujnu i raskošnu cvatnju cijelo ljeto.

Slika 1

Slika 2

Reznice možete saditi direktno u vrt tako da 1 – 2 cm viri iznad zemlje, a ostale 4/5 reznice su u zemlji (pogledaj fotografiju s reznicom ružmarina ispod boce). Pokrivamo PVC prozirnom boćom kojoj odrežemo donji dio, čep skidamo za vrijeme sunčanog dana, radi prozračivanja, a uvečer zatvorimo.

Sadite li reznice u tegle ili PVC čašice, grančicu ne sadite dobroko, nije potrebno, zalijete umjereno, ali NE natopiti da supstrat bude premokar. Nakon

toga pokrivamo PVC folijom (vrećicom) i stavljamo na svijetlo mjesto bez sunca gdje temperatura ne varira. PVC vrećicu skinite samo jednom tjedno kako biste vidjeli je li reznica zdrava, da nema truleži. Zalijevanja više nema jer PVC pokrov drži zatvoreni krug pa nema isparavanja i cijela vlažnost ostaje unutra (radi toga sam vam napomenuo da ne smijete puno natopiti). Supstrat koji ja koristim za ožiljavanje je obični treset i perlit u omjeru 1:1.

Slika 1: Reznice biljaka umočene u prašak i spremne za sadnju

Slika 2: S lijeva tri čašice zasađenih reznica zalivena i pokrivena PVC pokrovom, sljedeće dvije početak izbijanja pupoljaka nakon 2 tjedna, sljedeće dvije čašice – pupoljci su izrasli u grančice od 10-ak cm, naglo skidanje PVC pokrova uzrokuje obješenost biljke i ako tako ostavite, u većini slučajeva propadnu, zadnje dvije čašice prikazuju mlade biljčice čije grančice režemo na 1 – 2 cm i ponovno pokrivamo da potaknemo jačanje žilnog sistema. U prvom planu su ožiljene reznice hibiskusa, bugenvile, solanuma i jasmina.

Slika 3: Reznica ružmarina zasađena u vrtu i pokrivena PVC boćicom

Slika 3

Pravilno odrezana caesalpinia, na isti način se reže i lagerstremia i hibiskus syriacus.

Rascvana sadnica visećeg ružmarina

Solanum Ratoneti prepun cvijeta usred siječnja

uvijek nose cvjetove (sjetite se jorgovana), isto vrijedi i za hortenzije. Režite samo male i jadne grančice s tankim i oštrim vrhom. Plumbago i solanum rantoneti ne režite drastično ukoliko želite ranu cvatnju, jer s ovakvom zimom nije došlo do prekida vegetacije pa su svi vrhovi grančica prepuni pupoljaka koji osiguravaju vrlo ranu cvatnju. Preporučio bih vam malo jaču prehranu na bazi mineralnih gnojiva i mikroelemenata, jer te naše biljke nisu imale period mirovanja, a neprestana cvatnja biljku iscrpljuje.

Želite li od tih odrezanih grana napraviti reznice, stavite ih na zakorjenjivanje i na taj način dobit ćete nove, mlade sadnice vaših najdražih biljaka. Neposredni početak vegetacije je vrijeme kada vrlo jednostavno možete ožiliti reznice mnogih, pogotovo drvenastih biljaka.

Još jedna bitna stavka: moje iskustvo kao proizvođača pokazuje da reznica puno bolje i lakše zarasta, odnosno ožiljava kada je ravan rez jer ravna površina reza je manja i puno lakše zarasta. Rez bi trebao biti striktno uz koljeno, milimetar ili dva ispod. To se ne odnosi na nekoliko biljaka, a najpoznatija je hortenzija, ona ne stvara žile na rezanome mjestu nego žilni sistem izbija postranice, tako da je na cijeloj biljci dovoljan i samo jedan pupoljak koji se aktivira zakorjenjivanjem. Imate li praška ili tekućinu za zakorjenjivanje, umočite reznicu u iste i dobro otresite da ne

ostanu naslage praška. Vrlo važno je znati da prethodno spomenuti stimulator ožiljavanja nisu garancija primanja reznice željene biljke. To samo pospješuje ožiljavanje.

Za otprilike mjesec i pol reznice će početi rasti. Kada dosegne 10 cm, skinite na kratko PVC pokrov i nožicama pincirajte, otkidajte grančicu ostavljajući samo 1 ili 2 cm izbojak i potom ponovno pokrivajte. Na takav način osiguravate mladoj biljci razvoj korijena sistema, a ne da je crpi nadzemni dio. PVC pokrov se skida nakon izbijanja novih pupića na otkinuto mjesto, postupno, u nekoliko dana, tako da se privikavanjem na vanjsku temperaturu biljka pripremi na normalni život bez velikog šoka. Sjetite koliko ste puta bili veseli u situaciji vidjevši da je vaša reznica željene biljke počela lijepo rasti i onda odjednom razočaranje jer otkrivanjem pokrova naglo počne propadati, budući da nema razvijenog žilnog sistema. Nadam se da sam na ovaj način pomogao da saznate kako vrlo jednostavno možete razmnožiti i problematičnije biljke. Postoji još jedan uvjet koji uzgajivač i ljubitelj cvijeća mora imati, a to je STRPLJENJE.

Pošto je vrijeme sadnje cvijetnih žar-

dinjera i lonaca, posebnu pozornost bih vam obratio na veličinu žardinjera. Nastojte da su uvijek malo veće i šire, minimalno 20 cm visoke i 15 – 20 cm široke, da su svijetle boje, a najbolje bijele, radi refleksije sunca i da vam biljke manje gore jer će biti izložene nemilosrdnom prženju sunca po cijeli dan.

Drenažu nikako ne preskočiti, a najbolja je od 2 cm drobljenog stiropora (ne upija vodu, izuzetno lagan).

S kupovnim supstratom za cvijeće kojim ćete puniti vaše žardinjere preporučam vam da pomiješate 1/3 obične vrtne zemlje s nešto perlita. S tom kombinacijom vaše biljke će biti puno boljeg i zdravijeg izgleda, provjereno.

Posebnu pozornost obratite na kupovinu biljaka iz domaćeg uzgoja koje nisu tretirane redardatima, što će vašim biljkama osigurati dugovječnost, zdravlje i bujnu cvatnju cijelu sezonu.

Sve vam cvalo! ■

RASADNIK
Bugenvila
21 000 Split, Sućidar 15, Hrvatska
Mob. 0911568108 www.bugenvila.com
E-mail: info@bugenvila.com